מהדורה למורה – יחידה 3: טופוגרפיה, צורות נוף ותהליכים בכדור הארץ

- מטרה: להבין מהי טופוגרפיה ומהו גובה מעל פני הים · לקרוא קווי גובה ומפה פיזית בסיסית · לזהות צורות נוף עיקריות
- ⏱️ זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: רגיל · כיתות ה׳–ו׳
- הפעילות באתר: https://geografia-hey-vav.sites.tab.bot/u3.html

הנחיות להפעלה

- אפשר לעבוד בזוגות. בסיום – בדיקה משותפת בעזרת מפתח התשובות.
- הפעילות האינטראקטיבית המקבילה נמצאת באתר: https://geografia-hey-vav.sites.tab.bot/u3-play.html

מפתח תשובות

חלק	#	תשובה
חלק א׳	1	ב – שטח גבוה ותלול
	2	ו – שטח נמוך בין הרים
	3	ד – שטח נמוך ושטוח
	4	ג – שטח גבוה ושטוח
	5	ז – יבשה מוקפת מים מכל הצדדים
	6	א – יבשה מוקפת מים משלושה צדדים
	7	ה – ים שנכנס לתוך היבשה
חלק ב׳	1	א – בצד שבו הקווים צפופים (מערב)
	2	א – 400 מטר
	3	ג – 100 מטר
	4	ג – חום
חלק ג׳	1	נכון

חלק	#	תשובה
	2	לא נכון – הוא נוצר בעיקר מסחיפה.
	3	לא נכון – כמה סנטימטרים בשנה.
	4	נכון
	5	נכון
חלק ד׳	כוח פנימי (מבפנים)	התפרצות הר געש, רעידת אדמה, התנגשות לוחות, היווצרות רכס הרים מהתנגשות
	כוח חיצוני (מבחוץ)	רוח שמזיזה חול, נהר שחותר קניון, שורשי עץ שסודקים סלע, גלים ששוחקים מצוק
חלק ה׳	1	סלע גדול נסדק בגלל חום, קור ומים (בלייה)
	2	חתיכות קטנות נשברות מהסלע
	3	מי שיטפון סוחפים את החתיכות במורד הנחל (סחיפה)
	4	הזרם נחלש והחומר שוקע בשפך (השקעה)
חלק ו׳	1	א – מערב (קווים צפופים)
	2	400
	3	במזרח – הקווים רחוקים, המדרון מתון.
חלק ז׳	1	בלייה – פירוק סלע (מים בסדקים, חום/קור); סחיפה – הובלת החומר (נחל, רוח).
	2	תשובה אישית; מונחים נכונים והסבר תהליך.
חלק ח׳	—	שלושת התהליכים בסדר נכון, תיאור יצירתי, משפטים שלמים

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

יחידה 3: טופוגרפיה, צורות נוף ותהליכים בכדור הארץ – דף תרגול

קראו כל משימה בעיון. אפשר להיעזר בדף השיעור באתר ובמילון.

חלק א׳ – התאמת מושגים

מתחו קו בין כל מושג להסבר המתאים לו.

#		אות	
1	הר	____	א. יבשה מוקפת מים משלושה צדדים
2	עמק	____	ב. שטח גבוה ותלול
3	מישור	____	ג. שטח גבוה ושטוח
4	רמה	____	ד. שטח נמוך ושטוח
5	אי	____	ה. ים שנכנס לתוך היבשה
6	חצי אי	____	ו. שטח נמוך בין הרים
7	מפרץ	____	ז. יבשה מוקפת מים מכל הצדדים

חלק ב׳ – שאלות בחירה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. במפה שלמעלה: באיזה צד הגבעה תלולה יותר?

(א) בצד שבו הקווים צפופים (מערב) (ב) אי אפשר לדעת (ג) שני הצדדים זהים

(ד) בצד שבו הקווים רחוקים (מזרח)

2. מה הגובה של הקו הפנימי ביותר (הפסגה)?

(א) 400 מטר (ב) 0 מטר (ג) 1,000 מטר (ד) 100 מטר

3. בכמה מטרים עולים בין קו גובה אחד לבא אחריו?

(א) 400 מטר (ב) 10 מטר (ג) 100 מטר (ד) 1 מטר

4. איזה צבע מסמן במפה פיזית שטח גבוה?

א) ירוק כהה ב) כחול ג) חום ד) סגול

חלק ג' – נכון או לא נכון

סמנו ✓ ליד משפט נכון ו־✗ ליד משפט לא נכון. תקנו את המשפטים הלא נכונים.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	ים המלח הוא המקום הנמוך ביותר על היבשה בעולם.	◯	◯
2	מכתש רמון נוצר מפגיעת מטאוריט.	◯	◯
3	הלוחות של קרום כדור הארץ זזים כמה מטרים ביום.	◯	◯
4	בלייה היא פירוק של סלעים.	◯	◯
5	דלתא נוצרת מהשקעה בשפך נהר.	◯	◯

חלק ד' – מיון

כתבו כל מילה בעמודה המתאימה.

שורשי עץ שסודקים סלע · **התנגשות לוחות** · **רוח שמזיזה חול** · **היווצרות רכס הרים מהתנגשות** · **התפרצות הר געש** · **נהר שחותר קניון** · **רעידת אדמה** · **גלים ששוחקים מצוק**

כוח פנימי (מבפנים)	כוח חיצוני (מבחוץ)

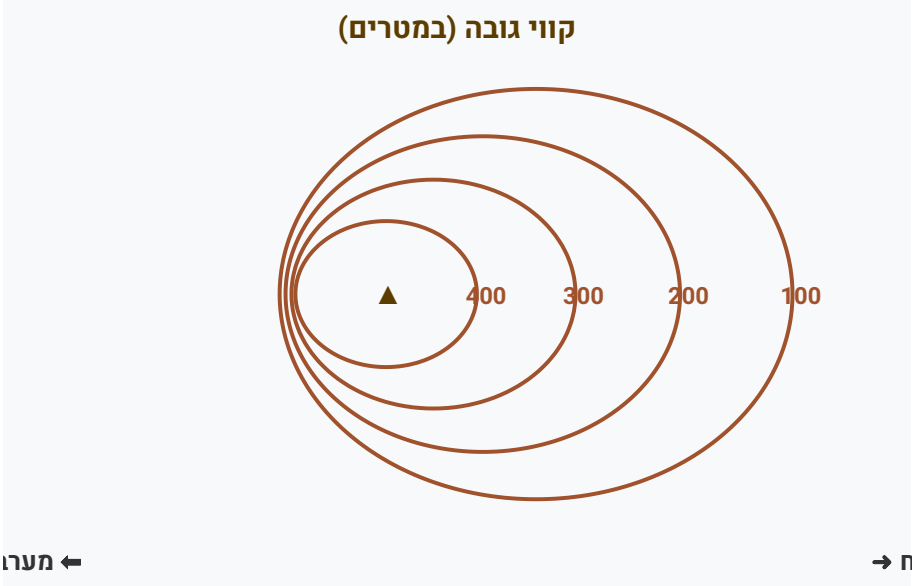
חלק ה' – סדר נכון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון.

מספר	שלב
___	הזרם נחלש והחומר שוקע בשפך (השקעה)

מספר	שלב
____	מי שיטפון סוחפים את החתיכות במורד הנחל (סחיפה)
____	חתיכות קטנות נשברות מהסלע
____	סלע גדול נסדק בגלל חום, קור ומים (בלייה)

חלק ו' – קוראים קווי גובה

היעזרו באיור.

1. באיזה צד הגבעה תלולה יותר?

א) מערב (קווים צפופים) ב) מזרח (קווים רחוקים) ג) אין הבדל

2. גובה הפסגה הוא בערך ____ מטר.

3. באיזה צד תבחרו לטפס? הסבירו.

חלק ז' – חשיבה והסבר

ענו במשפטים שלמים.

1. הסבירו מה ההבדל בין בלייה לסחיפה ותנו דוגמה לכל אחד.

2. תארו צורת נוף אחת שראיתם בטיול ונסו להסביר איך היא נוצרה.

חלק ח' – משימת כתיבה

כתבו "יומן מסע" של גרגר חול: מאיפה התחיל (סלע בהר), מה קרה לו בדרך ואיפה הגיע לבסוף.
השתמשו במילים בלייה, סחיפה והשקעה.

כרטיס יציאה

מושג אחד שלמדתי:

דוגמה אחת מישראל:

איך הרגשתי? 😀 🙂 😐